

POSTANOWIENIE

Dnia 19 stycznia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z odwołania T. S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych
o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 19 stycznia 2012 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 1 kwietnia 2011 r.,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 1 kwietnia 2011 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację T. S. od wyroku z dnia 6 października 2010 r. Sądu Okręgowego, którym oddalono odwołanie wnioskodawcy od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 7 grudnia 2009 r. odmawiającej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy.

W skardze kasacyjnej wnioskodawca zarzucił rażące naruszenie prawa materialnego, a w szczególności art. 12 i art. 13 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (powoływanej dalej jako ustawa emerytalna) polegające na przyjęciu, iż nie zachodzą podstawy do uznania, że skarżący jest zdolny do pracy zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami, podczas gdy zważywszy na posiadane kwalifikacje (wykształcenie zawodowe -

traktorzysty, górnik) ujawnione przez biegłych liczne choroby i schorzenia, w szczególności ortopedyczne i neurologiczne powodują, iż wnioskodawca nie jest zdolny do pracy zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami.

Wskazując na powyższy zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniony został po pierwsze tym, że „wydaje się ona oczywiście uzasadniona” oraz po drugie - występowaniem istotnego zagadnienia prawnego oraz potrzebą wyjaśnienia przepisów budzących poważne wątpliwości, wymagające rozstrzygnięcia, czy treść normy wynikającej z art. 12 ust. 1 i 2 i art. 13 ustawy emerytalnej w sytuacji skarżącego posiadającego wykształcenie zawodowe i wykonującego zawody traktorzysty i górnika, u którego ujawniono liczne choroby i schorzenia, w szczególności ortopedyczne i neurologiczne pozwala na przyjęcie że jest zdolny do pracy zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek. Poprzestanie w tym zakresie na sformułowaniu podstaw kasacyjnych i ich

uzasadnieniu jest niewystarczające, bo chociaż przy konstruowaniu obu wymaganych elementów skargi argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy bada je na różnych etapach postępowania kasacyjnego.

Z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane). Jest tak dlatego, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, iż jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania koniecznej jest wykazanie kwalifikowanej podstawy naruszenia konkretnych i powołanych w podstawach kasacyjnych przepisów prawa materialnego lub procesowego widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną. Tymczasem skarżący w ogóle nie podejmuje próby wykazania istnienia tak rozumianej oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, poprzestając na stwierdzeniu, że „wydaje się”, iż przesłanka ta zachodzi. Zresztą sprzeciwia się takiej możliwości już tylko jednoczesne powołanie się przez skarżącego na występowanie na tle wymienionych przez niego przepisów zagadnień prawnych i wątpliwości interpretacyjnych o charakterze tak istotnym, że wymagającym zaangażowania Sądu Najwyższego.

Zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi

zostało sformułowane, i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem "prawnym" oraz czy jest to zagadnienie "istotne" (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004, nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004, nr 7-8, s. 51). Z kolei odwołanie się do przesłanki istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151 i z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, niepublikowane). W myśl utrwalonego orzecznictwa, nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa ani nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Ponadto rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego lub wątpliwości interpretacyjnych nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP-wkładka 2003 nr 13, poz. 5).

Wbrew prezentowanemu w skardze stanowisku, wskazane przez skarżącego przepisy nie wymagają wykładni ani nie występuje na ich tle istotne zagadnienie prawne, gdyż orzecznictwo Sądu Najwyższego w kwestii przesłanek nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy jest bogate i ugruntowane. Już w wyroku z dnia 10 czerwca 1999 r., II UKN 675/98 (OSNAPiUS 2000 nr 16, poz. 624), jaki zapadł pod rządami poprzednio obowiązującej ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267 ze zm.), Sąd Najwyższy wskazał, że ocena istnienia niezdolności do

pracy powinna uwzględniać aspekt biologiczny (medyczny) oraz obiektywną możliwość podjęcia przez ubezpieczonego dotychczasowego lub innego zatrudnienia, zgodnie z poziomem jego kwalifikacji, wykształcenia, wieku i predyspozycji psychofizycznych. Ta linia orzecznictwa jest kontynuowana także pod rządami obowiązującej ustawy emerytalnej. Sąd Najwyższy wielokrotnie podkreślał, że o niezdolności do pracy nie decyduje biologiczny stan kalectwa lub choroby, niemający wpływu na zdolność do pracy, lecz koniunkcja niezdolności do pracy z niezdolnością do przekwalifikowania się do innego zawodu (wyrok z dnia 14 czerwca 2005 r., I UK 278/04, LEX nr 375618); że niezdolność do wykonywania pracy dotychczasowej nie jest wystarczająca do nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, jeżeli wiek, poziom wykształcenia i predyspozycje psychofizyczne usprawiedliwiają rokowanie, iż mimo upośledzenia organizmu możliwe jest podjęcie innej pracy w tym samym zawodzie albo po przekwalifikowaniu zawodowym (wyrok z dnia 29 czerwca 2005 r., I UK 299/04, OSNP 2006 nr 5-6, poz. 93); że istnienie schorzeń powodujących konieczność pozostawania w stałym leczeniu nie stanowi samodzielnej przyczyny uznania częściowej niezdolności do pracy, chociaż w pewnych okresach wymaga czasowych zwolnień lekarskich (wyrok z dnia 12 lipca 2005 r. II UK 288/04, OSNP 2006 nr 5-6, poz. 99). W wyrokach z dnia 9 marca 2006 r., II UK 98/05 (OSNP 2007 nr 5-6, poz. 77) oraz z dnia 18 maja 2006 r., II UK 156/05 (Lex Polonica nr 1917665) Sąd Najwyższy wyraźnie zaznaczył, że uprawnienia do renty z tytułu niezdolności do pracy nie można wywodzić jedynie z przesłanek przewidzianych w art. 13 ustawy o emeryturach i rentach, bowiem odnoszą się one tylko do ustalania stopnia lub trwałości niezdolności do pracy. Te przesłanki nie mają znaczenia, jeżeli aspekt biologiczny (medyczny) wskazuje na zachowanie zdolności do pracy. Również w wyroku z dnia 25 stycznia 2010 r., I UK 215/09 (LEX nr 577815) stwierdzono, że okoliczności określone w art. 13 ust. 1 ustawy emerytalnej nie dotyczą osoby, która zachowała zdolność do zatrudnienia w ramach posiadanych kwalifikacji formalnych lub rzeczywistych.

Sąd Najwyższy nie dostrzega w skardze kasacyjnej wystarczających argumentów przemawiających za odstąpieniem od tej wykładni, tym bardziej że treść uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazuje na to, iż

skarżącemu w rzeczywistości chodzi o ocenę prawidłowości stanowiska Sądu Apelacyjnego w przedmiocie ustalenia braku istnienia u niego niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.